

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

Urbana geografija

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:

3. Ciklus studija:

4. Bodovna vrijednost ECTS:

5. Status nastavnog predmeta:

☒ Obavezni ☐ Izborni

6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:

Nema

7. Ograničenja pristupa:

Samo studenti geografije

8. Trajanje / semestar:

9. Sedmični broj kontakt sati:

9.1. Predavanja:

3

9.2. Auditorne vježbe:

2

9.3. Laboratorijske / praktične vježbe:

0

10. Fakultet:

Prirodno-matematički fakultet

11. Odsjek / Studijski program:

Geografija

12. Odgovorni nastavnik:

Dr. sc. Alma Kadušić, docent

13. E-mail nastavnika:

alma.kadusic@untz.ba

14. Web stranica:

<http://www.pmf.untz.ba/>

15. Ciljevi nastavnog predmeta:

- savladati predmet, ciljeve i zadatke urbane geografije, historijski razvoj te utvrditi značaj ove discipline kao systemske grane geografije;
- kritički posmatrati, tumačiti i diskutirati savremene urbano-geografske procese koji utiču na razvoj gradova, ali i okolicu grada;
- identificirati i interpretirati faktore koji utiču na postanak i razvoj gradova, njihovu funkcionalnu usmjerenost i funkcionalnu, morfološku i populacijsko-demografsku prostornu strukturu;
- utvrditi i komparirati uzročno-posljedične veze i odnose koji postoje između grada i njegove funkcionalno integrirane okolice te između grada i elemenata prirodno-geografske i društveno-geografske sredine;
- primijeniti metodologiju urbane geografije pri analizi funkcija i prostorne strukture grada te urbanih i nodalnih sistema.

16. Ishodi učenja:

Na kraju semestra studenti, koji su tokom izvođenja nastave kontinuirano obavljali predispitne aktivnosti i obaveze, će znati:

- definisati predmet, ciljeve i zadatke urbane geografije te ustanoviti položaj ove discipline u sistemu geografskih nauka;
- identificirati, razlikovati, analizirati i upoređivati različite urbano-geografske procese na lokalnom i globalnom nivou (urbanizacija, suburbanizacija, desurbanizacija, reurbanizacija, metropolitanizacija i sl.);
- uočiti razlike u stepenu i dinamici urbanizacije u različitim dijelovima svijeta te ustanoviti faktore koji su uslovili te razlike;
- izdvojiti i analizirati različite tipove gradova s obzirom na njihove funkcije te specifičnosti njihove funkcionalne, morfološke i populacijsko-demografske prostorne strukture;
- ustanoviti i analizirati različite ekološke probleme gradskih naselja;
- identificirati i razlučiti odnose koji postoje između grada i njegove okolice;
- izdvojiti i analizirati različite tipove gradskih regija te interpretirati specifičnosti pojedinih tipova gradskih regija;
- izračunati osnovne urbano-geografske pokazatelje funkcija grada, prostorne strukture grada, nodalnih i urbanih sistema koristeći se kvalitativnim i kvantitativnim metodama;

17. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

1. Predmet, ciljevi i zadaci urbane geografije; historija razvoja; položaj urbane geografije u sistemu geografskih nauka; 2. Geografski pojam grada i urbanizacije (pojam i podjela grada; pojam i podjela urbanizacije); 3. Razvoj gradova u svijetu; stepen i dinamika urbanizacije svijeta; 4. Razvoj gradskih naselja Bosne i Hercegovine; stepen i dinamika urbanizacije u Bosni i Hercegovini; 5. Funkcije grada (pojam i podjela; funkcionalna klasifikacija gradova); 6. Pojam prostorne strukture grada; pristupi proučavanja prostorne strukture grada; 7. Funkcionalno prostorna struktura grada; 8. Populacijsko-demografska prostorna struktura grada; 9. Morfološka prostorna struktura grada 10. Ekološki problemi grada; 11. Diferenciranje grada i okolice (okolica grada-pojam i podjela; uticaj grada na okolicu; suburbanizacija); 12. Tipovi gradskih regija (struktura gradske regije; morfološke, socio-ekonomske i populacijsko-demografske regije); 13. Nodalni i urbani sistemi (pojam, podjela, osnovne karakteristike); 14. Metode određivanja i analize nodalnih i urbanih sistema; 15. Plansko uređenje gradske regije;

Terenska nastava: u toku semestra će se održati 5 sati terenske nastave u okviru koje će studenti na terenu, zajedno sa nastavnikom i asistentom, vršiti identificiranje i analiziranje elemenata prostorne strukture grada Tuzle te identificiranje urbanogeografskih procesa i zakonitosti u razvoju ovog gradskog naselja.

18. Metode učenja:

Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, posmatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje.

Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni.

U cilju efikasnog izvođenja nastave, postizanja ishoda učenja i kompetencija studenata, planirane su sljedeće metode uspješnog učenja: metoda usmenog izlaganja, metoda demonstracije i ilustracije, metoda razgovora u obliku pitanja i odgovora ili u obliku rasprave, tekstualna metoda i metoda praktičnog rada.

Predavanja se uglavnom izvode frontalnim oblikom rada uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja, uz aktivno učešće i diskusije studenata.

Auditorne vježbe uključuju: frontalni rad, rad u grupama, rad u parovima i individualni rad.

Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.

19. Objašnjenje o provjeri znanja:

Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem završnog ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina, i sadrži maksimalno 100 bodova (Odjeljak 20.) Za prisustvo na predavanjima i vježbama u toku semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova. Maksimalan broj od 5 bodova dobivaju studenti koji nisu ili su jednom izostali, 4 boda dobivaju studenti koji su izostali 2 puta, 3 boda studenti koji su izostali 3 puta, a studenti koji su izostali više od tri puta ostvaruju 0 bodova.

Za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova.

U petoj sedmici semestra studenti pismeno polažu test (prvi parcijalni/međuispit) koji obuhvata do tada obrađeni nastavni sadržaj sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od pitanja i zadataka višestrukog izbora, jednostavnog prisjećanja ili esejskih pitanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. U desetoj sedmici semestra studenti pismeno polažu test (drugi parcijalni/međuispit) koji obuhvata obrađeni nastavni sadržaj sa predavanja i vježbi od 5-10 sedmice semestra. Test se sastoji od istog tipa pitanja i zadataka kao i prvi parcijalni ispit. Odgovori se boduju na identičan način kao na prvom parcijalnom ispitu. Student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu test (treći parcijalni/međuispit) koji obuhvata obrađeni nastavni sadržaj sa predavanja i vježbi iz posljednjeg dijela semestra. Test se sastoji od istog tipa pitanja i zadataka kao i prvi i drugi parcijalni ispit. Odgovori se boduju na identičan način kao na prvom i drugom parcijalnom ispitu. Student na trećem međuispitu može ostvariti maksimalno 10 bodova. Sve testove polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime se postiže ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit.

U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja nastavnog predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova.

Završni ispit se obavlja usmenom ili pismenom provjerom znanja. Provjera obuhvata cjelokupan nastavni sadržaj predavanja i vježbi. Na završnom ispitu student odgovara na pitanja usmenim odgovorom ili testom iz programskog sadržaja nastavnog predmeta. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na završnom ispitu je 50, a za polaganje ispita potrebno je osvojiti 25 bodova. Način polaganja popravnog i dodatnog popravnog ispita identičan je načinu polaganja završnog ispita. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom ispitu.

20. Težinski faktor provjere:

Ocjena na ispitu sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema slijedećoj skali:

Kriterij	Broj bodova	Osvojen broj bodova	Ocjena	ECTS ocjena
Urednost pohađanja nastave	0-5	< 54	5	F
Aktivnost na nastavi	0-5	54 - 64	6	E
Testovi tokom nastave	0-30	65 - 74	7	D
Seminarski rad	0-10	75 - 84	8	C
Završni ispit	25-50	85 - 94	9	B
Ukupno	25-100	95 - 100	10	A

21. Osnovna literatura:

1. Hall, T., Barret, H. (2017). Urban Geography. Fifth Edition: Routledge Contemporary Human Geography Series.
2. Pacione, M. (2009). Urban geography: A Global Perspective. Abingdon, Oxon: Routledge.
3. Vresk, M. (2002). Grad i urbanizacija. Zagreb: Školska knjiga.
4. Vresk, M. (2002). Razvoj urbanih sistema u svijetu. Zagreb: Školska knjiga.
5. Roth, Lj. (2001). Razvoj urbanih sistema u svetu. Beograd: Srpsko geografsko društvo.
6. Vresk, M. (1990). Osnove urbane geografije. Zagreb: Školska knjiga.
7. Vresk, M. (1990). Grad u regionalnom i urbanom planiranju. Zagreb: Školska knjiga.

22. Internet web reference:

World Urbanization Prospects. <http://esa.un.org/unpd/wup/>

23. U primjeni od akademske godine:

2021/2022.

24. Usvojen na sjednici NNV/UNV:

23.06.2021.